U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyň: **a) S. E.**, **b) E. G.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2019, č. j. OAM-832/ZA-ZA11-ZA10-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2021, č. j. 16 Az 59/2019 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný žalobkyním neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobu proti napadenému správnímu rozhodnutí Městský soud v Praze zamítl. Konstatoval, že žalobkyně napadaly žalobou pouze nesprávné posouzení jejich žádosti z hlediska udělení humanitárního azylu. Poukázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a uvedl, že smysl humanitárního azylu spočívá v tom, aby správní orgán mohl azyl poskytnout v situacích, na které nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty § 12 a § 13 zákona o azylu, ale přesto by bylo „nehumánní“ azyl neposkytnout. Soud považoval odůvodnění napadeného správního rozhodnutí v této části za logické a nediskriminační a rozhodnutí taktéž reagovalo dostatečně na důvody žádosti. Žalobkyně v průběhu azylového řízení neuvedly žádné skutečnosti, které by mohly svědčit o tom, že v jejich případě jsou dány natolik mimořádné okolnosti, které by bylo nutné vzít v potaz při uvažování o udělení humanitárního azylu. Žalovaný podle soudu nijak nepřekročil meze správního uvážení a respektoval judikaturu Nejvyššího správního soudu. Neshledal ani to, že by neudělením humanitárního azylu byly porušeny mezinárodní úmluvy.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně [dále jen „stěžovatelky“ nebo „stěžovatelka a)“ a „stěžovatelka b)“] podaly kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatelky namítaly, že jejich situace je podřaditelná pod § 14 zákona o azylu s ohledem na individuální okolnosti daného případu. Poukázaly na to, že stěžovatelka a) žije na území České republiky od roku 2003 a stěžovatelka b) se zde narodila a absolvovala zde školní docházku. Stěžovatelka b) je na území České republiky plně integrována a naopak „domovský stát“ pro ni představuje cizí zemi. Tento stupeň integrace však nevzal v potaz ani správní orgán, ani městský soud. Stěžovatelky se na území České republiky nedopustily žádné protiprávní činnosti a svoji situaci vnímají jako hodnou zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Odkázaly k tomu na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. čl. 8 této Úmluvy, který zaručuje každému právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence, a dále na Úmluvu o právech dítěte. K tomu zdůraznily zejména nejlepší zájem dítěte. Zájem České republiky na dodržování mezinárodněprávních závazků jednoznačně převažuje nad zájmem republiky na případném ukončení pobytu stěžovatelek. Poukázaly k tomu na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 10 Ca 139/2007.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s napadeným rozsudkem, který odpovídá stávající judikatuře Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost nejen opakuje azylový příběh, ale i žalobní argumentaci, s níž se městský soud podrobně vypořádal, přičemž na obsah napadeného rozsudku nereaguje. Shrnul, že napadené rozhodnutí i napadený rozsudek jsou správné a vyčerpávajícím způsobem reagují na předestřený azylový příběh. Je na stěžovatelkách, aby svou pobytovou situaci řešily v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelek, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[7] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační

stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39.

[8] Nejvyšší správní soud kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. V projednávané věci soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatelek neshledal. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[9] Stěžovatelky obecně namítly nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, kterou blíže nespecifikovaly. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu připomíná, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou a soud je tedy vázán kasačními důvody. S ohledem na uvedené proto pouze stručně konstatuje, že městský soud srozumitelným a přezkoumatelným způsobem reagoval na argumentaci obsaženou v žalobě; z rozsudku je zřejmé, proč v posuzované věci neshledal splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany, a to zejména s důrazem na posouzení otázky udělení humanitárního azylu, kterou stěžovatelky v žalobě přednesly.

[10] Stěžovatelky v průběhu řízení uvedly, že na území České republiky žijí od roku 2003, resp. stěžovatelka b) se zde narodila v roce 2003. Stěžovatelka b) zde absolvovala školní docházku. Na území České republiky žije na základě povolení k trvalému pobytu také zletilý syn stěžovatelky a). Stěžovatelka a) uzavřela dne 30. 3. 2012 manželství s českým občanem; manželství bylo rozvedeno dne 13. 11. 2018 a v důsledku této skutečnosti bylo stěžovatelkám zrušeno oprávnění k pobytu a byla jim stanovena lhůta k opuštění území. V řízení dále vyšlo najevo, že v Rusku žije otec stěžovatelky b) a její babička. Stěžovatelka b) v zemi původu nikdy trvale nežila, ale jezdila tam na návštěvy. Jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany uvedly stěžovatelky legalizaci pobytu.

[11] Nejvyšší správní soud k argumentaci týkající se udělení humanitárního azylu poukazuje na rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ve kterém uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní" azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*." V rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 52, konstatoval, že „[*u*]*stanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný" a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl" přestavuje správní uvážení*." Nejvyšší správní soud tedy posuzuje, zda rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci humanitárního azylu je logické, nediskriminační a není v rozporu se zákazem libovůle (viz

rozsudek č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Nejvyšší správní soud pak v judikatuře dovodil i to, že snaha o legalizaci pobytu, byť je spojena se snahou o realizaci rodinného života, není zpravidla důvodem hodným zvláštního zřetele, který je pro udělení humanitárního azylu třeba (srov. k dané problematice dále např. rozhodnutí ze dne 19. 6. 2014, č. j. 4 Azs 88/2014 - 18, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 9 Azs 194/2016 - 46, nebo ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 6/2018 - 33, ad.).

[12] Nejvyšší správní soud pro uvedené uzavírá, že snaha stěžovatelek o setrvání na území České republiky je s ohledem na jejich specifickou situaci pochopitelná, ale nejedná se o natolik závažnou či naléhavou situaci, která by měla být považována za výjimečnou situaci, resp. nejsou zde dány důvody hodné zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, které by využití humanitárního azylu, jakožto výjimečného institutu, odůvodňovaly. Shora citovaná (i další) ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu, která se zabývala mj. také otázkou uplatnění mezinárodních úmluv, poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a kasační soud neshledal ani žádná pochybení městského soudu, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelek.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že jsou naplněny podmínky § 104a s. ř. s., jak je již shora uvedeno. Kasační stížnost pro uvedené shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatelky v řízení úspěch neměly, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. října 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu